

**ATSTOVO DALYVAVIMO ES IR KITŲ TARPTAUTINIŲ DARBO GRUPIŲ,
KOMITETŲ, KOMISIJŲ POSĖDŽIUOSE DALYKINĖ ATASKAITA**

1. Posėdžio institucinė forma, vieta, laikas ir dalyviai:

Horizontas 2020 komiteto „Klimato kaita, aplinka, išteklių naudojimo efektyvumas ir pirminės žaliavos“ (SC5) posėdis, Briuselis, 2017.06.01, atstovai ir ekspertai.

2. Svarstytas klausimas:

1. Horizon 2020 įgyvendinimas.
2. Diskusija 2018-20 metų programos klausimais.
3. Kiti klausimai. Kitas komiteto posėdis – 2017 m. spalio 06 d.

3. Posėdžio eigos apibendrinimas.

Pateikta informacija apie įvykusius kvietimus. Apsvarstyti 2017 m. dviejų pakopų kvietimo pirmos pakopos rezultatai. Biudžetas – 217 mln. Eurų. Paraiškas vertino 134 ekspertai (tyrėjai – 22%, pramonės atstovai – 32%, nepriklausomi – 31,2%, SME – 14,2%). 72 koordinatoriai iš ES ir 9 iš asocijuotų šalių. Portugalija atkreipė dėmesį, kad nėra detalios informacijos apie visus dalyvius.

Apsvarstyti ERA-NET planai. Dar kartą pristatytas trumpesnis ERA-NET sąrašas, apimantis 8 siūlymus.

2019 m. (10 mln. Eur yra numatyta dabar programos biudžete):

1. Emerging pollutants.
2. International cooperation on disaster risk reduction and multihazard risk management, with emphasis on environmental change.
3. Health, Environment and Climate (EK nurodė, kad praplėtus aplinkos veiksmu, galimas ir LT palaikymas).
4. Conservation and protection of cultural heritage (LT viena iš palaikančių šalių; EK norėtų didesnio ir kitų šalių palaikymo). Tikslas yra plėtoti strategijas, metodikas ir priemones siekiant tausoti ir apsaugoti unikalų Europos kultūros paveldą globalių ir aplinkos pokyčių sąlygomis (klimatas, atmosferos poveikis, pripažinimo trūkumas, karas, nepriežiūros, turizmas ir t.t.). Bus atsižvelgiama tiek į paveldo kaitą (pavyzdžiui besiformuojantis skaitmeninis paveldas), tiek ir galimus naujus metodus. Moksliniai tyrimai apims skirtingus iššūkius, bus tarpdisciplininiai (įtraukiant mokslą, inžineriją, technologijas, konservaciją ir kultūrą) ir sukurs naujus, pageidautina neinvazinius, tyrimo metodus, platformas, skirtas tiesiogiai dalintis informacija internete (duomenų bazės, nuorodų rinkiniai), pateiks gaires, skirtas apsaugoti/apartiti paveldą, bei įrankius/sąsajas bendravimui su visuomene. Bus skiriamas didelis dėmesys inovacijoms. Lietuva turi daug kultūrinio paveldo objektų ir yra svarbu dalyvauti šiame projekte.

2020 m. (20 mln. Eur numatyta programos biudžete, iš kurių 5 mln. numatyti “Raw materials”):

1. ERA-NET Cofund on Raw materials.
2. Biodiversity and climate change (LT palaiko; Biodiversos siūlymas.). Tikslas yra išanalizuoti sąsajas tarp klimato kaitos ir biologinės įvairovės, įvertinti kokių mastu bioįvairovės valdymas gali padėti plėtoti sprendimus sprendžiant klimato kaitos klausimus ir informuoti atitinkamas politikos sritis. Ji taip pat prisidės prie (i) ekosistemomis pagrįsto požiūrio į dekarbonizaciją plėtros ir naudojimo stiprinimo, supratimo bei skatinimo, taip pat prisitaikymo prie klimato kaitos, klimato kaitos švelninimo ir atsparumo; (ii) įvertinti klimato kaitos ir planetos grįžtamojo ryšio poveikį; (iii) su švelninimo ir prisitaikymo politikos sritimi susijusios informacijos pateikimas.
3. Enhancing urban transformation capacities/Circular cities (LT palaiko; JPI Culture siūlymas). Tikslas bus bendrai kuriamos integruotos strategijos ir sąsajos svarstant naujas finansavimo ir valdymo schemas, skirtas lanksčiai infrastruktūrai, dalyvavimas valdyme ir ekonomikoje pereinamuju

laikotarpiu; pereiti nuo prototipų prie veiksmų planuojant įvairius miestų tvarumo pasiūlymus; parengti ir išbandyti konkrečias pereinamojo proceso strategijas, daugiausia dėmesio skiriant padidėjusioms "praktinėms" žinioms apie tai, kaip bendrai sukurti pereinamojo laikotarpio pragmatiką ir skatinti viešojo sektoriaus inovacijas. Horizontas 2020 programoje didelis dėmesys skiriamas žiedinei ekonomikai. Tai čia yra vienas jos taikymų, kuris yra svarbus ir mūsų miestams.

4. Aquatic biodiversity, ecosystems services, and conservation and restoration of degraded ecosystems (galimas LT interesas).

Šalys turi oficialiai pranešti apie savo finansinius įsipareigojimus, vykdant ERA-NET.

Diskutuota 2018-2020 programos klausimais. Aptartos žaliavų, dekarbonizacijos, bioįvairovės, žiedinės ekonomikos, vandens išteklių problematikos. Siūloma programos vykdymui naudoti struktūrinius fondus.

2018-2020 programa komitetui svarstyti bus pateikta rugsėjo viduryje.

Dalyvavau „Gamta-paremti sprendimai“ seminare skirtame Horizontas 2020 SC5 komiteto atstovams, Šalių Narių ir Asocijuotų Šalių (ŠN/AŠ) ekspertams. Gamta-paremti sprendimai (GPS) į "HORIZONTAS 2020 SC5 darbo programas buvo įtraukti neseniai ir su konceptualizacija, sklaida ir įgyvendinimu susiję darbai šiuo metu pateikia pirmuosius rezultatus. Todėl yra manoma, kad būtų naudinga toliau keistis patirtimi ir abipusiam GPS mokymuisi tam skirtuose mokymuose, vykstančiuose už oficialios PC aplinkos. Tokie mokymai būtų proga keistis informacija apie jau pasiektus rezultatus ir galimą tolesnę GPS skatinimą, plėtrą ir įtvirtinimą MTI veiksmų plane. Tai apima įvairias politikos iniciatyvas, kurios gali pagerinti pagrindines GPS sąlygas, plėtoti novatorių bendruomenes, suteikia įrodymus ir žinių bazę, skatina GPS vystymąsi, diegimą ir plėtrą, taip pat įtvirtina GPS tarptautinėje MTI darbotvarkėje. Mokymų tikslas buvo stiprinti neformalų, bet tikslingą dialogą apie GPS tarp ŠN/AŠ ir Komisijos tarnybų. Tai turėtų padidinti bendrą suvokimą ir atsakomybę bei GPS įtraukimą į MTI veiksmų planą, skirtą skatinti, plėsti ir integruoti GPS į strategijas ir veiklas įvairiomis apimtimis. Taip pat ateityje bus laukiama ŠN/AŠ atstovų nuomonės ir indėlio konsultuojant dėl GPS veiksmų plane. Dalyviai aptarė praktinius sprendimus, kaip geriau informuoti, valdyti ir finansuoti gamta-paremtus sprendimus tiek ES, tiek nacionaliniuose/regioniniuose lygiuose. Tai padės atsakyti į klausimą kaip iniciatyvos ES, nacionaliniu ir regionų lygmenimis gali palengvinti lokalų GPS įgyvendinimą? Taip pat tai yra priemonė mokytis iš ŠN/AŠ patirties priimant sprendimus, finansuojant, įdiegiant ir įgyvendinant GPS atitinkamai jų šalyse ir regionuose. Tai apima identifikavimą gerų ir mažiau gerų pavyzdžių, kas veikia ir kas ne, kas skatina ir kas kelia kliūčių siekiant pereiti nuo inovacijų testavimo iki įgyvendinimo bei integruojant GPS koncepciją daugialypiuose sektoriuose ir valdyme. Galiausiai, šie mokymai puiki galimybė skatinti tinklų kūrimą ir bendradarbiavimą tarp ŠN/AŠ ir su Komisija, įskaitant esamus GPS projektus ir platformas.

4. Posėdžio sprendimai, kito posėdžio data:

Pritarti komiteto siūlymams.

Kitas posėdis: 2017 m spalio 06 d.

5. Pasiūlymai dėl tolesnių Lietuvos veiksmų:

Paruošti pranešimą apie 2017 m. kvietimą. Ruošti papildymus 2018-2020 programai.

6. Pridedama informacija (posėdžio darbotvarkė, išdalyta medžiaga, nuorodos):

Posėdžio darbotvarkė.

Kvietimas.

7. Tiesioginis ataskaitos rengėjas (vardas ir pavardė, institucija, pareigos, telefono numeris, elektroninio pašto adresas):

Vidmantas Ulevičius, Fizinių ir technologijos mokslų centras, Skyriaus vadovas, tel. 2661644, ulevicv@ktl.mii.lt.